

Krajowy Sekretariat Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność”

National Secretariat of Science and Education of NSZZ „Solidarność”

Warszawa, 4 marca 2026 r.

L.dz. KSNiO/KSOiW/32w/2026

Szanowna Pani

Barbara Nowacka

Minister Edukacji Narodowej

Dot.: DKZ-WOKZ.420.2.2026.AK.3

Opinia

Krajowego Sekretariatu Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność” w sprawie projektu rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 30 stycznia 2026 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego

Krajowy Sekretariat Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność” dostrzega potrzebę dostosowywania oferty edukacyjnej do zmieniających się realiów społeczno-gospodarczych. Postęp technologiczny, transformacja rynku pracy oraz zmiany struktury gospodarki uzasadniają aktualizację systemu kształcenia zawodowego. Upoważnienie do dokonania zmian wynika z art. 46 ustawy - Prawo oświatowe i jako takie nie budzi zastrzeżeń natury formalnoprawnej. Jednocześnie KSNiO podkreśla, że proponowane zmiany mają charakter głęboko strukturalny i wywołują istotne skutki organizacyjne, finansowe i społeczne. Wymagają one pogłębionej analizy, zwłaszcza w zakresie realnych kosztów wdrożenia oraz konsekwencji wygaszania dotychczasowych zawodów.

Pozytywnie należy ocenić uwzględnienie przepisów przejściowych umożliwiających uczniom dokończenie rozpoczętego cyklu kształcenia. Rozwiązanie to pozostaje w zgodzie z zasadą zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa, wyrażoną w art. 2 Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Niemniej jednak sama możliwość dokończenia cyklu kształcenia nie eliminuje szerszych konsekwencji systemowych, w tym wpływu na stabilność funkcjonowania szkół oraz lokalnych rynków pracy.

Wprowadzenie nowych zawodów, zwłaszcza o profilu wysokotechnologicznym, będzie wiązało się z koniecznością znaczących inwestycji infrastrukturalnych. Modernizacja pracowni, zakup specjalistycznego sprzętu i oprogramowania, dostosowanie zaplecza technicznego do nowych standardów bezpieczeństwa i wymagań programowych generują koszty, które w ocenie KSNiO powinny być rzetelnie oszacowane w ocenie skutków

regulacji. Realny ciężar finansowy reformy zostanie przeniesiony na jednostki samorządu terytorialnego jako organy prowadzące szkoły. W praktyce to samorządy będą zobowiązane do finansowania:

1. modernizacji i doposażenia infrastruktury dydaktycznej,
2. szkoleń i przekwalifikowania nauczycieli,
3. adaptacji programów nauczania,
4. funkcjonowania szkół w okresie przejściowym,
5. ewentualnych kosztów reorganizacji zatrudnienia.

W warunkach ograniczonych budżetów JST brak dedykowanych instrumentów wsparcia może prowadzić do nierówności terytorialnych. Jednostki o większym potencjale finansowym będą w stanie szybciej i sprawniej wdrożyć nowe kierunki, podczas gdy mniejsze samorządy napotkają istotne bariery finansowe. Wskutek czego nastąpi zróżnicowanie jakości i dostępności nowoczesnego kształcenia zawodowego w skali całego kraju.

Ze względu na kilkuletni okres równoległego funkcjonowania kształcenia w zawodach wygaszanych i nowo wprowadzonych istnieje realne zagrożenie:

1. mniej efektywnego wykorzystania bazy dydaktycznej,
2. wzrostu kosztów stałych,
3. zwiększonego kosztu jednostkowego kształcenia ucznia w przypadku spadku naboru,
4. konieczności utrzymywania specjalistycznych pracowni dla malejącej liczby uczniów.

Skutki te nie mają charakteru teoretycznego, lecz będą rzeczywistym obciążeniem dla organów prowadzących.

Szczególnej uwagi wymagają konsekwencje wygaszania konkretnych zawodów, takich jak mechanik precyzyjny, optyk-mechanik, technik optyk, ogrodnik, technik ogrodnik oraz technik architektury krajobrazu. Zawody te pełniły istotną funkcję w systemie szkolnictwa branżowego. Mechanik precyzyjny i optyk-mechanik odpowiadali na potrzeby wyspecjalizowanych zakładów rzemieślniczych i przedsiębiorstw zajmujących się aparaturą precyzyjną oraz instrumentami optycznymi. Technik optyk był zawodem łączącym wiedzę techniczną z praktyką usługową, istotną dla lokalnych rynków pracy. Z kolei ogrodnik, technik ogrodnik oraz technik architektury krajobrazu stanowili ważne zaplecze kadrowe dla sektora ogrodniczego, komunalnego i usług z zakresu zieleni miejskiej. W wielu regionach kierunki te były elementem długofalowej strategii edukacyjnej i gospodarczej, budowanej w oparciu o współpracę z lokalnymi przedsiębiorcami.

Ich wygaszanie może prowadzić do:

1. niewykorzystania wcześniej poniesionych nakładów inwestycyjnych,
2. destabilizacji zatrudnienia nauczycieli,
3. przejściowej luki pokoleniowej w określonych branżach,
4. osłabienia współpracy szkół z małymi i średnimi przedsiębiorstwami.

Dotyczy to, co prawda, szczególnie zawodów niszowych, ale strategicznych dla wyspecjalizowanych segmentów rynku.

Planowana likwidacja kierunku florysta w formule dla dorosłych oraz jego przeniesienie wyłącznie do szkoły branżowej budzi poważne obawy co do dostępności i jakości edukacji w tym zawodzie. Kształcenie w tej formule pełni istotną funkcję społeczną

i zawodową. Zawód ten cieszy się zainteresowaniem osób dorosłych, które chcą się przekwalifikować, założyć własną działalność gospodarczą lub rozwijać kompetencje artystyczne i rzemieślnicze. Dla wielu słuchaczy jest to świadoma decyzja o zmianie ścieżki zawodowej, podejmowana w wieku dorosłym, często po latach pracy w innych branżach. Ograniczenie tej formy kształcenia będzie skutkowało zmniejszeniem dostępności zawodu dla osób dorosłych, ograniczeniem elastyczności organizacyjnej oraz zahamowaniem lokalnej przedsiębiorczości. Wielu absolwentów kierunku florysta zakłada własne mikroprzedsiębiorstwa, prowadzi kwaciarnie, pracownie dekoratorskie lub świadczy usługi eventowe. Utrzymanie kierunku w formule dla dorosłych należy traktować jako inwestycję w kapitał ludzki regionu. Likwidacja kierunku może w dłuższej perspektywie prowadzić do wzrostu bezrobocia wśród osób chcących się przekwalifikować, ograniczenia aktywności zawodowej mieszkańców oraz odpływu osób do innych ośrodków edukacyjnych. Koszty społeczne takich decyzji mogą przewyższyć ewentualne krótkoterminowe oszczędności organizacyjne. Należy podkreślić, że edukacja dorosłych stanowi istotny element idei uczenia się przez całe życie. Zgodnie z art. 70 Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej każdy ma prawo do nauki, a władze publiczne zapewniają obywatelom powszechny i równy dostęp do wykształcenia. Ustawa – Prawo oświatowe wskazuje na znaczenie kształcenia ustawicznego oraz dostosowywania oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy. Ograniczenie oferty dla dorosłych staje w sprzeczności z zasadą wspierania uczenia się przez całe życie oraz równym dostępem do edukacji. Likwidacja kierunku florysta w formule kształcenia dla dorosłych nie jest wyłącznie decyzją organizacyjną – ma realne konsekwencje gospodarcze, społeczne oraz systemowe.

W związku z powyższym KSNiO wnosi o ponowną analizę zasadności planowanej decyzji, z uwzględnieniem jej długofalowych skutków ekonomicznych oraz obowiązujących przepisów prawa oświatowego, a także o podjęcie działań zmierzających do utrzymania kierunku kształcenia w formule dla dorosłych.

W każdym przypadku wygaszanie zawodów może generować koszty kadrowe związane z reorganizacją zatrudnienia, ograniczeniem etatów, koniecznością przekwalifikowania nauczycieli lub wypłatą odpraw. Proces ten powinien odbywać się z pełnym poszanowaniem przepisów ustawy Karta Nauczyciela oraz zasad dialogu społecznego, zatem jego wymiar finansowy i organizacyjny jest realny i wymaga uwzględnienia w analizie skutków regulacji.

Projekt zakłada jednolite rozwiązania dla całego kraju, nie uwzględniając zróżnicowania struktury gospodarczej poszczególnych województw. W niektórych regionach wygaszane zawody mogą mieć znaczenie strategiczne dla lokalnych ekosystemów gospodarczych. Brak pogłębionej analizy regionalnej może prowadzić do niezamierzonych konsekwencji społeczno-gospodarczych.

W związku z powyższym KSNiO wnosi o przeprowadzenie przed wejściem w życie rozporządzenia szczegółowej analizy regionalnej skutków wygaszania poszczególnych zawodów oraz wdrażania nowych kierunków kształcenia. Analiza ta powinna obejmować:

1. ocenę wpływu na lokalne rynki pracy,
2. analizę efektywności wykorzystania dotychczasowej infrastruktury dydaktycznej,
3. ocenę skutków kadrowych dla nauczycieli,
4. oszacowanie kosztów ponoszonych przez jednostki samorządu terytorialnego,
5. identyfikację regionów wymagających dodatkowego wsparcia.

Krajowy Sekretariat Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność” nie kwestionuje potrzeby urealnienia listy zawodów szkolnictwa branżowego. Podkreślamy jednak, że powodzenie reformy będzie zależać od zapewnienia realnych warunków finansowych i organizacyjnych adekwatnych do jej wdrożenia oraz od odpowiedzialnego wygaszania dotychczasowych kierunków kształcenia. Reforma nie może prowadzić do nieefektywnego wydatkowania środków publicznych, pogłębiania nierówności terytorialnych ani destabilizacji zatrudnienia nauczycieli. Tylko kompleksowe podejście, oparte na rzetelnej analizie skutków i koniecznym wsparciu samorządów, pozwoli osiągnąć cel w postaci rzeczywistego wzmocnienia jakości i nowoczesności szkolnictwa branżowego.

W imieniu KSNiO NSZZ „Solidarność”

Przewodniczący
KSNiO NSZZ „Solidarność”

dr Waldemar Jakubowski

Zastępca Przewodniczącego
KSNiO NSZZ „Solidarność”

Krzysztof Wojciechowski